

синонимов и ядерных лексем при их функционировании затрагивает выяснение специфики передачи их значений при переводе с одного на другой язык.

Изучение лексико-фразеологических полей дает достаточное четкое представление о значении слов и их взаимодействии. Таким образом, значения слов являются основным критерием деления словарного состава языка. Проблема лексико-фразеологического поля как объект сравнительном типологии находится в числе важнейших исследований современной лингвистики.

Литература:

1. Ковшова М. Л. Семантика и прагматика фразеологизмов: лингвокультурологический аспект: автореферат дис. ... доктора филологических наук : 10.02.19 / Ковшова Мария Львовна: Ин-т языкознания РАН]. - Москва, 2009. - 48 с.

2. Белова Н.А.. "Определение лексико-фразеологического поля и логические признаки его идентификации" Актуальные проблемы гуманитарных и естественных наук, по. 4, 2012

3. Лингвистический энциклопедический словарь / [Науч.-ред. совет изд-ва "Сов. энцикл.", Ин-т языкознания АН СССР]; Гл. ред. В. Н. Ярцева. - М. : Сов. энцикл., 1990. - 682с.

Ходцева А. О.

Групова проектна робота як засіб формування комунікативної професійної компетентності студентів економічного профілю

Сумський державний університет, Суми

В умовах переорієнтації вищої освіти на формування компетентної особистості нових акцентів набувають вимоги до методів та засобів навчання

іноземної мови. Студіювання наукових джерел в аспекті обраної проблеми свідчить, що компетентнісний підхід передбачає навчання студентів мови не як системи ізольованих знань, навичок, умінь, а як формування готовності до відповідної комунікативної поведінки у різноманітних ситуаціях професійної сфери, яка уможлиблює успішне вирішення виробничих завдань [1, с.151; 2, с. 71–72; 4, с.143].

У відповідності до Програми з англійської мови для професійного спілкування(АМПС) для ВНЗ України [3, с.33] загальною метою викладання та вивчення курсу англійської мови у нашому навчальному закладі є формування у студентів професійних мовних компетентностей, що забезпечують їх ефективне функціонування у культурному розмаїтті навчального та професійного середовища. Курс англійської мови для студентів економічних спеціальностей, відповідно, побудований таким чином, щоб охопити ключові професійні комунікативні компетентності у сфері економіки та бізнесу, а саме: telephoning (ефективне спілкування по телефону), socializing (встановлення та розвиток соціальних контактів), making presentations (проведення ділових презентацій), taking part in meetings and negotiating(участь у ділових зустрічах та переговорах), corresponding and reporting (написання ділової кореспонденції та звітів). Саме ці вміння, на думку провідних вчених у галузі вивчення/викладання ділової англійської мови (Н. Брігер, Т. Дадлі-Іванс, Т. Хаткінсон та ін.) забезпечують адекватну мовну поведінку бізнес-орієнтованих студентів у реальних ситуаціях професійного життя і посилюють їх мобільність та конкурентоздатність на ринку праці.

Досвід переконує, що одним із ефективних засобів формування та вдосконалення зазначених професійних компетентностей та умінь є проектна робота, оскільки вона допомагає подолати прогалину між вивченням мови та користуванням нею, заохочуючи студентів до того, щоб вони вийшли за межі аудиторії вишу та перенеслися у професійне середовище.

Під час вивчення навчальних дисциплін «Ділова іноземна мова (англ.)» та «Іноземна мова (англ.) для міжнародного бізнесу» ми залучаємо студентів до групової проектної роботи, що базується на методі аналізу конкретних професійно-спрямованих ситуацій (КС) і здійснюється у тісній співпраці з викладачами профільних дисциплін.

Студентам пропонується сформувати команду із 4-6 осіб для роботи над проектом, проаналізувати реальну проблемну ситуацію у сфері економіки/бізнесу і запропонувати шляхи її вирішення. У загальному вигляді конкретна ситуація являє собою опис реальних явищ, що мали або мають місце в бізнесі в словах, цифрах, образах. Це "зріз" процесу бізнесу, фіксація його динаміки в певних часових рамках, що ставить студента перед вибором шляхів рішення проблеми та визначення напрямків наступних дій. При цьому очікується, що після вивчення ситуації студент дійде свого індивідуального рішення, а після обговорення КС у команді внесе в нього необхідні зміни. На нашу думку, саме КС якнайкраще відповідають критеріям компетентнісно орієнтованих завдань, оскільки вони передбачають залучення нових та застосування вже набутих знань, навичок, умінь для набуття елементів професійного досвіду; містять проблему, що спонукає до критичного аналізу ситуації, прийняття нестандартного рішення; потребують відбору доцільної інформації для вирішення поставленого завдання; вирізняються ситуативністю, наближеністю до реалій професії; не передбачають тільки однієї правильної відповіді; створюють можливість для залучення індивідуального досвіду; є потужним мотиваційним чинником; забезпечують умови для розвитку навчальної автономії; виходять за межі однієї предметної галузі; викликають особистісну зацікавленість студентів; спонукають до рефлексії навчальної діяльності для виявлення труднощів і способів їх подолання.

Процес обговорення КС студенти знімають на відео з наступною демонстрацією і обговоренням в аудиторії. Студенти мають ефективно співпрацювати у складі команди при проведенні ділової зустрічі і

продемонструвати не тільки навички вирішення проблем і прийняття рішень, а й мовленнєві вміння, а саме:

- брати участь у дискусіях на теми, пов'язані з проблемами ведення бізнесу та економічних стосунків та керувати перебігом дискусії із застосуванням адекватних стратегій мовної поведінки;

- адекватно реагувати на позицію та точку зору співрозмовника, аргументовано та ввічливо висловлювати свою думку;

- ефективно реагувати на запитання слухачів.

Слід відзначити, що цінність групової проєктної роботи полягає не лише у кінцевому продукті, але й у процесі руху до кінцевого результату, створюючи для студентів можливість розвивати швидкість і точність мовлення на різних етапах розробки та презентації проєкту.

Акцентуємо увагу на тому, що групова проєктна робота, що базується на аналізі КС:

- зосереджена на вивченні змісту, а не конкретних мовних одиниць. Центром уваги проєктів є життєві питання та теми, що викликають у студентів професійний інтерес;

- побудована на співпраці, а не на конкуренції: для виконання проєкту студенти можуть працювати індивідуально, у парах, у невеличких групах або ж усією групою, обмінюючись ресурсними матеріалами, ідеями та досвідом;

- веде до справжньої інтеграції вмінь та обробки інформації з різних джерел, віддзеркалюючи життєві практичні завдання та потреби, з якими студенти зіткнуться у майбутньому професійному середовищі;

- має кінцевий продукт (напр., усна презентація, доповідь або відео), який можна винести на суд інших та яким можна поділитися з іншими, що надає проєкту реального значення;

- мотивує, стимулює, уповноважує і захоплює: як правило, вона зміцнює впевненість студентів, самоповагу та самостійність, а також сприяє

удосконаленню мовленнєвих умінь студентів, поглибленню знань з предмета і розвитку пізнавальних здібностей.

В умовах компетентісно орієнтованої мовної освіти принципово змінюється роль викладача, діяльність якого спрямована на створення навчального середовища, що забезпечує можливості для розвитку інтелектуальних та інших здібностей студентів, реалізацію їх власних прагнень та інтересів. Важливими складовими професійної компетентності викладача, здатного до ефективної організації компетентісно орієнтованого середовища, є створення на заняттях невимушеної атмосфери, коли студенти можуть вільно висловлювати свою точку зору, критичне ставлення до проблеми; уміння зайняти нейтральну експертну позицію, що сприяє самостійному виробленню правильних суджень студентів; здатність розробити чіткі й зрозумілі для студентів критерії оцінювання; здатність враховувати індивідуальні особливості студентів; уміння застосовувати різноманітні прийоми залучення студентів до навчання; здатність здійснювати рефлексію та корекцію своєї педагогічної роботи [1, с.153].

Зазвичай, повномасштабний проєкт передбачає три основні етапи:

- планування роботи в аудиторії. На цьому етапі обговорюються зміст і рамки проєкту, а також прогнозуються конкретні мовленнєві потреби та приймаються рішення щодо способів збору необхідної інформації;
- виконання проєкту, коли студенти вирушають у професійне середовище та виконують заплановані завдання;
- аналіз та моніторинг роботи, що передбачає дискусії та відгуки на роботу, аналіз результатів виконання проєкту та якості кінцевого продукту в групах, а також самоконтроль [3, с.51].

Таким чином, застосування методу аналізу КС в проєктній роботі забезпечує професійний зміст, що знаходиться в центрі комунікації і слугує засобом досягнення компетентності студентів у чотирьох основних видах їх професійної діяльності: плануванні, керівництві, організації, контролі;

розширення диференціації і уточнення категоріального апарату; розвитку пізнавального інтересу і дотримання професійної спрямованості.

На нашу думку, групова та/або індивідуальна проектна робота має здійснюватися у всіх навчальних модулях курсу АМПС. Доцільність вибору проекту залежить від потреб студентів, їх рівня володіння англійською мовою для потреб спеціалізації та програмних цілей модуля.

Література:

1. Борисенко В.В., Гагіна Н.В. Компетентнісне навчання в контексті мовної підготовки студентів вищої школи. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка І Психологія». Педагогічні Науки.* 2017. № 1 (13). С.149-154.
2. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи /заг. ред. О.В. Овчарук. Київ: К.І.С., 2004. 112 с.
3. English for Specific Purposes (ESP) National Curriculum for Universities/ Г.Є. Бакаєва та ін. Київ: Ленвіт, 2005.119 с.
4. Richards J. C., Rodgers T. S. Competency-Based Language Teaching. Approaches and Methods in Language Teaching. *Cambridge, 2012. P. 141–150.*

Христюк С. Б.

Сучасні інноваційні технології в умовах комунікативних трансформацій вищої освіти

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Київ*

Стрімкий розвиток суспільства вимагає від людини вміння швидко адаптуватися до умов існування, які постійно змінюються. Сучасне українське суспільство має задовольнити попит на мислячих та освічених людей,